

Jegyzőkönyv

Készült a Székesfehérvári Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testületének 2024. december 10-én megtartott közmeghallgatásáról.
Helye: Székesfehérvár, Tolnai utca 14. szám alatti hivatali helyiség.

Jelen vannak:

Szalai Tamás
Székesfehérvári Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnöke

Borbély Imréné
Székesfehérvári Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnökhelyettes

Geiger Barbara Anna
Székesfehérvári Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat képviselő

Strasewszki Andrzej- állandó meghívott

Jelenlévő meghívottak:

Török Ferencné Hollósi Sára
Polgármesteri Hivatal munkatársa

Érdeklődőként megjelentek: Jelenléti ív szerint

Szalai Tamás elnök köszöntötte képviselőtárait, a Polgármesteri Hivatal meghívottját, és a megjelent érdeklődőket. A közmeghallgatást 17 órakor megnyitotta. Megállapította, hogy 3 képviselő jelen van, így a közmeghallgatás határozatképes.

Szalai Tamás elnök a 2024. december 10-i közmeghallgatás jegyzőkönyvének hitelesítésére javasolta Geiger Barbara Anna képviselő megválasztását és kérte, hogy a javaslat elfogadásáról szavazzon a testület.

A testület 3 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadta az alábbi határozatot:

A Székesfehérvári Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testületének **52/2024.(XII.10.) határozata** jegyzőkönyv-hitelesítő személyének megválasztásáról

A Székesfehérvári Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat Képviselő-testülete a 2024. december 10-i közmeghallgatása jegyzőkönyvének hitelesítésére Geiger Barbara Anna képviselőt választotta meg.

Szalai Tamás elnök tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 97. szakasza értelmében a nemzetiségi önkormányzatok évente egy alkalommal közmeghallgatást tartanak előre meghirdetett időpontban. Ekkor a polgároknak lehetőségük van arra, hogy a képviselőkhöz kérdést intézzenek és arra ott a helyszínen választ is kapnak. A közmeghallgatás időpontja Székesfehérvár város honlapján és az önkormányzat hivatalos helyiségének bejáratánál közzétételre került. A közmeghallgatás témája a 2024. évi tevékenységről szóló beszámoló, a pénzügyi helyzetről szóló tájékoztatás.

Szalai Tamás elnök az 1. számú mellékletben foglaltak szerint beszámolt a Székesfehérvári Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat vonatkozásában a 2024. évi választásokat követő időszak tevékenységéről és pénzügyi helyzetéről.

Strasewszki Andrzej átadta a 2024. év választásokig terjedő időszakának eseményeiről készült beszámolót. /2. számú melléklet/

Strasewszki Andrzej a 3. számú mellékletben foglaltak szerint fogalmazta meg véleményét és észrevételeit a nemzetiségi önkormányzatiság alapértékeiről, valamint az új összetételű testület tevékenységéről.

Luttor Tamás és **Lázár Ewa** megjelentek sérelmesnek érezték, hogy a nemzetiségi önkormányzat és a helyi közösség tagjai által használt hivatali helyiség átrendezésre került, továbbá 1 helyiséget, kizárólag az önkormányzati képviselők használatára lezártak. Továbbá hangot adtak azon kifogásuknak, hogy 2 testületi ülés a Városházán, munkaidőben került megtartásra, nem a közösségi helyiségben és nem a szokott kedd 17 órás időpontban. Ezekben az alkalmakon olyan döntéseket hoztak a képviselők, amivel kapcsolatban -meglátásuk szerint- meg kellett volna a helyi közösség tagjait is kérdezni, pl: székek és mikro beszerzése, helyiséghasználat megosztása, helyiségek átrendezése.

Elmondták, hogy a korábbi testülettel együttműködő Bem József Egyesület Klub Polonia Székesfehérvári Tagozata számára mindenkor prioritást élvezett az anyaországgal történő kapcsolattartásban a segítségnyújtás. Ők, mint a Bem József Egyesület tagjai, jelenleg nem látják az új összetételű testülettel az együttműködés útjait. Az Egyesület néhány használati tárgyat keresték, amelyek az átrendezés során nem a szokott helyükre kerültek.

Szalai Tamás elnök elmondta, hogy október 15-én és 29-én voltak közös alkalmak, amikor lehetőség lett volna az együttműködés lehetőségeit megvitatni, de a légkör

nem volt konstruktív. Megítélése szerint az önkormányzat támogatására egy új, jogilag vitathatatlan alapokon nyugvó egyesületet kellene létre hozni.

Strasewszki Andrzej elmondta, hogy az Egyesületnek országos szinten vannak beszámolói, jogi személyiség nélkül működik és sok támogatást hozott a helyi önkormányzat munkájához az anyaországgal és az országos önkormányzattal való kapcsolatai révén.

Szalai Tamás elnök a közmeghallgatást 18.30 órakor bezárta.

-----
elnök

-----
jegyzőkönyv hitelesítő

Melléklet: Meghívó, jelenléti ív

1. számú melléklet- elnöki beszámoló 2024. októberi időszaktól
2. számú melléklet- 2024. évi összefoglaló október hónapig
3. számú melléklet-Strasewszki Andrzej észre vételei

J E L E N L É T I Í V

Készült a Székesfehérvári Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat 2024. december 10-én tartott közmeghallgatásáról:

1./ Borbély Imréné

.....

2./ Geiger Barbara

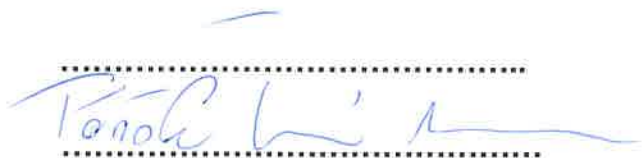

.....

3./ Szalai Tamás

.....

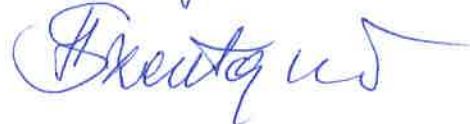

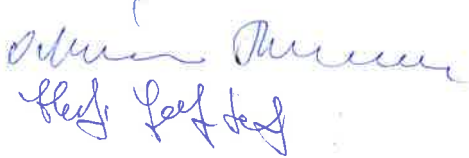

Meghívottak Székesfehérvár MJV. Polgármesteri Hivatal részéről:

1./ Pápai Erzsébet

.....

2./ Török Ferencné Hollósi Sára

Érdeklődőként megjelentek:

Straszewski Audrey
Straszewski Audrey
Szentgyörgyi Henryka Feliksa
Tóthné Mária Munkácsy
Kovács Lilla
HABKO LEADER

LATOR TAMÁS
KISZAK EWA
Székesfehérvár, 2024.12.10.
ORBÁN HONA
KOTOCZYK ZSÓFIA LIPÓT

Székesfehérvári Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat
Samorząd Narodowości Polskiej w Szekesfehervarze

8000 Székesfehérvár, Tolnai utca.14 ; Tel/Fax: +36-22-379-273

e-mail:

szekesfehervarilengyelonk@gmail.com

MEGHÍVÓ

A Székesfehérvári Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat képviselő-testülete **2024. december 10-én (kedd) 17 órától** a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 97. §-a értelmében

KÖZMEGHALLGATÁST

tart hivatalos helyiségében, Székesfehérvár, Tolnai utca 14. szám alatt, melyre tisztelettel **m e g h í v o m**.

Kérjük, hogy kérdéseivel, javaslataival segítse munkánkat.

Székesfehérvár, 2024. november 21.

Szalai Tamás
elnök

Közmeghallgatás

1. Szalai Tamás elnök köszönti a megjelenteket.
  2. Szalai Tamás elnök beszámolója a programokról havi bontásban
  3. pénzügyi beszámoló
  4. időponti javaslat tétel januári fogadóóra / közmeghallgatásra a 2025-ös költségvetés megtárgyalásához és programok tervezéséhez
-
1. Tisztelettel köszöntöm a megjeleneteket. Külön kiemelten Székesfehérvár megyei jogú város képviseletében Török Ferencné Hollósi Sára nemzetiségi referens asszonyt, Borbély Imréné elnökhelyettest és Geiger Barbara Anna képviselő asszonyt.
-
2. A 2024-es évben a következő programok valósultak meg a jegyzőkönyvi beszámolók alapján:

A január a közösség számára eseménytelenül telt. A keddi összejöveteleken kívül, esemény nem volt.

Februárban a lengyel hagyományokhoz híven zsíros csütörtöki vacsorát tartottunk az önkormányzati helységben. Az esemény „batyus” volt, az általános közüzemi kiadásokon túl, nem járt anyagi vonzattal.

Március tele volt programmal. 12-én többen is részt vettünk a Kőfém művelődési házban megnyitott Lengyel festmények és grafikák kiállításon. 14-én koszorúzás volt a Vörösmarty Mihály ált. iskola Bem szobránál. 15.-én az Önkormányzat részt vett a város által szervezett Nemzeti Ünnepségen. A Húsvét közeledtével 16-án délután Húsvéti találkozót tartottunk a Hotel Vadászkürt ** Superiorban. Március 19-én a Vörösmarty Társaság a székházában Lengyel Irodalmi estet tartott, amin szintén nagy számban vettünk részt. A magyar – lengyel barátságnapjához kötődően ami 24-én volt, az Önkormányzat által delegáltak csatlakoztak a városi és vármegyei delegációhoz Opolében.

Áprilisban 2 jelentősebb dolog történt. 10-e környékén csendes fejhajtásos koszorúzáson vettünk részt a város által szervezett megemlékezésen a Katyn-i keresztnél. 20-án vendégül láttuk a budapesti Bem társaság kirándulóit. Ez utóbbi eseményt 300 E Ft-vel támogatta az önkormányzat.

Június 7-én a választásokat megelőzően a Hotel Vadászkürt ** Superiorban vita est lebonyolításában segédkezett önkormányzatunk. A vitaesten felszólalhattak a jelöltek ill. a jelöltek képviselői, és alkalom nyílt a választók és jelöltek közti konstruktív beszélgetésre. Június 9-én megtörténtek a helyi és országos nemzetiségi önkormányzatok tagjainak megválasztásai. Székesfehérváron a lengyel nemzetiséghez bejegyzettek száma sajnos 100 fő alatt van jócskán, így a következő Önkormányzat is 3 fővel indul. Városunkban összesen 46 fő volt jogosult szavazni lengyel nemzetiségi képviselőre. 41-en éltek a szavazat lehetőségével, amiből 39 érvényes szavazat született. Idén a választásokon 6 főre lehetett leadni voksainkat, és a 3 legtöbb szavazatot kapott személy alkotja meg az új Önkormányzatot. Jelen esetben a legtöbb szavazatot Geiger Barbara Anna kapta 23 -an voksoltak rá, majd Szalai Tamás 22 szavazatot kapott és Borbély Imréné 17-et. Így kijelenthető, hogy a választás sikeres volt, illetve jogerős is.

A nyár folyamán több nagyobb volumenű program nem történt.

Szeptember 29-én részt vettünk az Önkormányzat támogatásából a Fehérvárcsurgói Károlyi kastélyban a XV. Európai Vonósnégyes Fesztivál záró estjén, ahol egy lengyel quartett modern előadását hallhattuk.

Október 11-én hivatalosan megalakult az új Önkormányzat. A testület az alakuló ülésen határozott az elnök az elnökhelyettes és a képviselő személyéről. Az elnöki tisztséget Szalai Tamás, az elnökhelyettesit Borbély Imréné, a képviselőit Geiger Barbara Anna látják el. Október 20-án az új Önkormányzat részt vett Budapesten az Országos Lengyel Önkormányzat és a Parlamenti Szószólóasszony által közösen szervezett jubileumi találkozón, ahol a nemzetiségi önkormányzatok megalakulásának 30. évfordulóját ünnepeltük meg. Október 23-án Önkormányzatunk részt vett a város által szervezett megemlékezésen, és elhelyeztük az emlékezés koszorúját a klub polonia vezetőjével. Október 29-én kedden az újonnan megalakult Országos Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat meghívására, annak központi épületében tárgyaláson vettünk részt az ország különböző pontjairól érkező képviselőkkel együtt.

Novemberben a Lengyel Függetlenség napi rendezvény volt az első hivatalosan szervezett eseménye az új önkormányzatnak, de ezt megelőzően is voltak kisebb városi megemlékezések, ahol önkormányzatunk tagjai is megjelentek. November 30-án Tatabányán képviseltük az önkormányzatunkat az András napi rendezvényükön.

December 3-án az Országos Lengyel Önkormányzat adventi találkozóra hívta a nemzetiségi Önkormányzatok vezetőségét, amin Geiger Barbara Anna és Szalai Tamás képviselték az Önkormányzatot. December 15-én vasárnap tartjuk folyó év utolsó hivatalos és nagy költségvetésű rendezvényét, a karácsonyi estünket. A regisztráltakat ez úton is nagy szeretettel várjuk!

L. K. H. D.
well.

**Székesfehérvári Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat eseményeinek,
tevékenységének bemutatása 2024.01.01 -től 2024.10.01-ig**

	Esemény	Megjegyzés
II. 08	„Zsiros csütörtök” című rendezvény	Saját rendezvény a lengyel nemzetiségi körben (35 fő részvételével)
III.08	Elhunyt Nagy Alicja becsúztatása a Magyarországi Bem József Lengyel Kulturális Egyesületnél Budapesten	Becsúztatáson a SzLNÖ és székesfehérvári lengyelséget Maria Tánczosné, valamint A. Straszewski képviselte.
III.12	Lengyel festmények kiállítása a KÖFÉM Kultúrházban.	A rendezvényen a SzLNÖ-t és a fehérvári lengyelséget 6 fő képviselte.
III.14	Koszorúzás a Bem szobornál, a tábormok születési évfordulóján	Ünnepség a Vörösmarty Mihály Iskola udvarán lévő Bem tábormok mellszobornál
III. 15	Részvétel a 1848/49 forradalom évfordulója alkalmából (Állami ünnep) rendezett a városi és megyei ünnepségen	Koszorúzás a városi ünnepség keretében
III.16	Lengyel Húsvét – hagyományos találkozás a SzLNÖ és Klub Polonia szervezésében Vadászkiút Szállodában	Részt vett 32 fehérvári és Fejér Vármegyei lengyelséghez tartozó személy
III. 19	Lengyel Irodalmi Est a Vörösmarty Tarsásánál	Közreműködés a rendezvény megszervezésben és lebonyolításában . Mentorok : Bobory Zoltán – költő és A. Straszewski
III.23	Magyar – Lengyel Barátság Napja Székesfehérváron, együttműködés a Polgármesteri Hivatallal és a Fejér vármegyei önkormányzattal	Csendes koszorúzás a Katyni Keresztnél város (Cser-Palkovics A.) és Fejér Vármegye (Molnár Krisztián) vezetőivel Koszorút a helyi lengyelség képviselői mellett a városunkban állomásozó lengyel katonák is helyeztek el.
III.23	Magyar – Lengyel Barátság Napja Opelében	A városi és megyei delegáció tagjaként a itteni SzLNÖ-t és Klub Poloniát Straszewski A. képviselte. Az opolei Városi Hivatal és Marsalli Hivatal nagyon érdekes programot szerveztek sok opolei polgár részvételével.
IV.13	A Katyni Áldozatok Emléknapja	Koszorúzás Katyni Keresztnél, a megye és a város a legmagasabb rangú képviselőivel és Vargha Tamás miniszterhelyetttel

IV.20	Budapesti Magyarországi Bem József Lengyel Kulturális Egyesület 23 tagjának látogatása Székesfehérváron	A vendégek programjáról a SzLNÖ és Klub Polonia gondoskodott.
IV.28	GENOCIDIUM évfordulója alkalmából koszorúzása az örmény nemzetiségi önkormányzat meghívására	Koszorút a SzLNÖ és az itt élő lengyelek nevében Harko Marek .Tánczosné Marianna és Borbély Imre helyeztek el.
V.05	Krakkói Népi Színház „ Minden a Hölgyekről” című előadása Budapesten.	A Fővárosi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat meghívására fehérvári lengyelséget Lázár Ewa és Straszewski A. képviselte
V.08	Lengyelek Találkozása Budapesti Lengyel Nagykövetségen a „Május 3” – állami ünnepség alkalmából	A nagykövet meghívására fehérvári lengyelséget Straszewski A. képviselte
V.11	Fiat 125 P Ünnepe Székesfehérváron	A lengyel gyártmányú Fiat125 Barati Kör meghívására Lázár Ewa és Straszewski A. részt vettek az országos régi Fiat 125 kocsik találkozásán
VII.08	Janusz Wójcik - lengyel költő és fehérvári irodalmi kapcsolatok animátora, Székesfehérvár tiszteletbeli polgár emlékére - emlékest a Vörösmarty Tarsaságnál	A Vörösmarty Társaság szervezésében és a Klub Polonia elnök közreműködésével rendezett eseményen több székesfehérvári lengyel vett részt .
VII.25	Részvétel a „ Ryszard Kukliński” szoló film bemutatása Lengyel Intézetben Budapesten	Fehérvári lengyelséget Straszewski A. képviselte
VIII.31	Részvétel a Lengyel Országos Önkormányzat által Balatonbogláron rendezett találkozón Varga Béla és Teleki Pál emlékére	Már hagyományos, koszorúzással egybekötött találkozón, SzLNÖ-t és fehérvári lengyelséget Lázár Ewa, Luttor Tamás és Straszewski Andrzej képviselte
IX.09-13	Közreműködés a Székesfehérvári Vörösmarty Mihály Könyvtarral az Opoli Megyei Könyvtárából érkező delegáció székesfehérvári tartózkodása alatti szakmai tárgyalások, látogatások, beszélgetések lebonyolításában	Könyvtárak sok év óta partnerségi viszonyban vannak és ebben mindig nagyon szerepet játszott SzLNÖ és Klub Polonia közreműködése, segítség nyújtása.
IX.12	Koszorúzás Béke Királynője szobornál Fehérvárcsurgón (II háború alatt – 1943.09.12 -én felállított és felszentelt szobor)	A Fehérvárcsurgói Polgármester által szervezett koszorúzási ünnepségen a fehérvári SzLNÖ és városban élő lengyelség képviselői, valamint az székesfehérvári Lehner Zsolt alpolgármester az opolei és székesfehérvári könyvtárosok képviselőivel vettek részt

IX.27	„Lengyel Irodalmi Est” és „Testvér Vármegyék” a Csákvári Múzeumban, az intézmény szervezésében.	A muzeum meghívására a találkozón a Bobory Zoltan – költő és Straszewski A. vettek részt. Érdekes viták alakultak ki a mentorok és közönség néhány képviselői között a II. háború alatt ezen a területen tartózkodó lengyel menekültekről.
XI.29	Részvétel a lengyel ARIS QARTET VONOSNÉGYES koncerten Fehérvárcsurgói Palotában	Fehérvári SzLNÖ , Polonia és az itt tartózkodó lengyel katonákat 7 személy képviselte a koncerten
X.11	Új Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat első ülése	

2024. évben, a SzLNÖ együttműködött a magyar és a lengyel civil szervezetekkel , intézményekkel, az ide érkező lengyel csoportokkal. Köztük volt a székesfehérvári Vörösmarty Mihály Könyvtár, vármegyei és városi önkormányzatok és ezeknek hivatalai, Budapesten működő lengyel önkormányzatok és civil szervezetek.

Nemcsak intézmények és szervezetek , székesfehérvári magán személyek is segítséget kaptak, ha hozzánk fordultak a lengyelországi ügyekkel kapcsolatban.

PÁR GONDOLAT A NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZATISÁGRÓL

A közmeghallgatás jó alkalom arra, hogy megemlékezzünk és tájékozódjunk a nemzetiségi és általában önkormányzatisággal kapcsolatos alapvető, fontos kérdésekről, amelyeket nyilvánvalóan a városunkban élő lengyel nemzetiségű tagjaira, választott önkormányzat új képviselőkre is vonatkoznak. Az új lengyel önkormányzat megválasztása és tevékenységének megkezdése miatt ez nagyon fontos, hiszen több félreértés is felmerült már rövid idő alatt. A távlati cél természetesen az, hogy az új önkormányzat törvényesen működjön, programokat szervezzen és megóvja kis közösségünk jó hírnevét, eredményeinek elismerését az érdeklődők és az intézmények körében.

Természetesen nem csak saját megfigyeléseimről és tapasztalataimról fogok beszélni, hanem a tárgyalt témakör iránti közel 30 éves érdeklődésemnek eredményként, valamint az önkormányzattal kapcsolatos számos tudományos, publicisztikai és újságírói és más vélemény megismerésének eredményeire fogok röviden utalni.

Önkormányzatiság elvei

A magyar nemzetiségi törvény egyértelműen kimondja, hogy az országban létező nemzetiségi közösségeknek joguk van az önkormányzatisághoz. Az önkormányzás fogalma a gyakorlatban azt jelenti, hogy az adott helyi közösség (a lengyel nemzetiségnél nem csak kiválasztott önkormányzat 3 tagja) függetlenül működik, és saját ügyeiben önálló döntési jogosultsággal rendelkezik.

Az önkormányzat a közügyek intézése során kötelező és önként vállalt feladatokat lát el. A kötelező feladatok ellátásáról való gondoskodás minden önkormányzat kötelessége, nagyságától, teherbíró képességétől függetlenül.

Nyomatékosan kell kiemelni, hogy a nemzetiségi törvény szerint „ a képviselt közösség kulturális autonómiájának megerősítése érdekében a közösség önszerveződésének szervezési és működtetési feladatok ellátásával történő támogatása, kapcsolattartás a képviselt közösség helyi nemzetiségi civil szervezeteivel, szerveződéseivel , a helyi nemzetiségi önkormányzat területén működő vallási közösségekkel ” - az önkormányzat kötelező közfeladatának kell kezelni.

A kötelező feladat – és hatáskör ellátásához az Országgyűlés biztosítja az azzal arányban álló forrást és eszközrendszert.

Érdeklődők, állampolgárok stb. a lehető legváltozatosabb módon közelítenek az önkormányzathoz, szervezetekhez, a lehető legváltozatosabb megjegyzések, kritikák, nyilatkozatok és elvárások fogalmazódnak meg a helyi nemzetiségi önkormányzatok iránt, a helyi önkormányzatisággal kapcsolatban.

A helyi nemzetiségi önkormányzat legfontosabb eleme, értelme és célja a helyi nemzetiségi közösség, pontosabban adott településben lakók/élők, akik közreműködésével, igényeik figyelembe vételével, döntéseiknek megfelelően működik .

A helyi közösség nélkül nincs helyi önkormányzat – jogi értelemben; de nem jogi megközelítésben a helyi közösség léte önmagában kevés a helyi önkormányzathoz, szükség van a helyi közösség aktivitására, részvételére, igényeik artikulációjára, helyi ügyek iránti elkötelezettségére, közreműködésére. (www.kozszov.org.hu)

Függetlenül attól, hogy mennyire veszünk részt kis létszámú lengyel közösségünk életében, jogunk van befolyásolni a közösségünkben zajló eseményeket. Ezt a jogot többféleképpen élhetjük: például véleményünket közvetlen módon közöljük az önkormányzati képviselőkkel, cikkeket írunk lengyelországi vagy más újságokba, weboldalakra, aktívan részt veszünk rendezvények, találkozók szervezésében, a találkozókkal, rendezvényekkel kapcsolatos véleményünk ismertetésével.

Egyértelműen ki kell mondani, hogy a képviselő-testület a helyi önkormányzatnak a legfontosabb döntéshozó intézménye ugyan, de nem váltja ki, nem helyettesíti, hanem csupán képviseli a helyi közösséget és ő nevükben csak megfelelő információ-, vélemény csere után dönt.

Gondoskodik az állam, esetleg város által biztosított pénzügyi források megszerzéséről, annak szabályok szerinti megfelelő kiadásairól, beszámolókról és minden adminisztratív tevékenységről.

Ezt figyelembe véve azt lehet mondani, hogy önkormányzat inkább közzolgálja a képviselt közösségnek és nem uralkodó felette.

Nem szabad ugyanakkor elfelejteni, hogy a helyi közösség és a képviselő-testület sorsközösségben vannak: egyik döntése, szerepfelfogása, aktivitása kihat a másikra is. Egy jól működő nemzetiségi önkormányzat a helyi (emberi) közösséggel szoros kapcsolatban áll.

Ha megnézzük a helyi önkormányzat, illetve a helyi közösség fogalmának lényegi tartalmát, akkor a helyi közösség részvételét, részvételi hajlandóságát kell hangsúlyozni. Ebben a vonatkozásban a magyar helyi önkormányzatok – nem csak nemzetiségi - nagyon rosszul állnak. A magyar helyi önkormányzati rendszerből gyakran épp a lényeg hiányzik: a helyi közösség részvétele. A Magyarországon létező legtöbb nemzetiségi önkormányzat esetében ez nagyon jól látható. Gyakran fordult elő, hogy az ilyen önkormányzat külső kontroll nélküli uralkodó, ami gyakran furcsa határozatokkal, visszaélésekkel, törvénytelenséggel jár.

Összességében elmondható - ez nem csak nemzetiségi közösségekre vonatkozik - hogy a közösségünk mindössze néhány százaléka vett részt közgyűlésen, közmeghallgatáson, önkormányzati tájékoztatón vagy a helyi ügyeket érintő találkozásokon, ami azt jelenti, hogy a közvetlen lakossági vélemények megjelenítésének fórumaitól a választópolgárok többnyire távol tartják magukat.

Gyakran előfordul, hogy „a magyar nemzetiségi önkormányzatok sok tekintetben nem ismerték fel a helyi társadalommal való intenzív együttműködés előnyeit, s nem mutatnak nagy aktivitást döntéseik társadalmi legitímáltatásának növelésében, képviselt közösség integrálódásban”. Sőt, előfordult, hogy ellenfélnek, ellenségnek tartják társadalmi szervezeteket, mert ezek képesek akadályozni a képviselők csak saját érdekében tervezett vagy tett döntéseit, tetteit.

Én teljesen egyetértek azzal a megállapítással, miszerint „a magyar önkormányzatok, nemzetiségi önkormányzatok is, sok tekintetben nem ismerték fel a helyi társadalommal való intenzív együttműködés előnyeit.

Szeretném kiemelni, hogy csak a helyi nemzetiségi közösség részvétele a helyi nemzetiségi önkormányzati munkában elégtelen. Ehhez a részvételhez kellene jogi és nem jogi mechanizmusok, amelyek a helyi nemzetiségi közösség aktivitásának feltételeit hivatottak biztosítani. Ezeket a mechanizmusokat viszont működtetni kell, ebben pedig már a helyi önkormányzatnak is van fontos, nélkülözhetetlen szerepe.

A helyi nemzetiségi önkormányzás a helyi nemzetiségi közügyekben demokratikus módon, széles körű nyilvánosságot, transzparens működését teremtve kifejezi és megvalósítja a helyi közakaratot.

Ahhoz, hogy ez megtörténjen, a kisebbségi önkormányzatok képviselőit kell meggyőzni arról, hogy a képviselt közösség integrációja, nem pedig szétesése

érdekében dolgozzanak. Képviselőknél legalább általános ismeretekkel kell rendelkezni az önkormányzati tevékenységgel kapcsolatban. Fontos, hogy kezelje komolyan és felelősségteljesen a választással vállalt feladatokat. Legyen nyitott a kapcsolatokra és a beszélgetésekre a nemzetiségek minden képviselőjével, hallgasson a hangjukra, keressen megállapodásokat és kompromisszumos megoldásokat, és tartsa tiszteletben a másként gondolkodók hangját. Ehhez azonban szükség van bizonyos személyi kultúrára, empátiára az emberekkel való érintkezésben, nyitottságra, párbeszédre és munkaképességre gyakran változatos környezetben.

Természetesen civil szervezetek csak akkor tudják eredményesen együttműködni nemzetiségi önkormányzattal, ha megvan a kölcsönös bizalom, és véleményem szerint, ilyen bizalom még nem alakult ki az újonnan megválasztott lengyel önkormányzat és a városunkban meglévő lengyel nemzetiségű struktúrák között, figyelembe véve a választások utáni rövid 2 hónapos időszakot, ill. azt megelőző 5-6 hónapos időszakot.

Tényekről

Negatív jelenségek a 2 hónapi új székesfehérvári lengyel önkormányzat létezése óta voltak tapasztalhatóak. A tényekről csak néhány példát említek. Az önkormányzat önkényesen, a Klub Poloniával - a Magyarországi Bem József Lengyel Kulturális Egyesület Fejér Vármegyei Tagozatával bármilyen egyeztetés nélkül, a 26 éve közösen békésen, együttesen és hasznosan használt székhelyen vezetett be változásokat a székház berendezésében. Az új lengyel önkormányzat minden ésszerű indoklás nélkül megpróbálja kiszorítani a fennállása kezdete óta szisztematikusan összeülőket a székhelyi szobáról, hogy a három önkormányzati tagnak nyugalmat, a nyilvánosság kizárásával biztosítsa az önkormányzat munkájához legjobb feltételeket a meglévő egy szobában és éppen a keddi üléseken. Annak a 8-12 folyamatosan találkozó személyeknek pedig a kisebb méretű, sötét előszobában jelöltek helyet. Erről szándékáról semmi előzetes egyeztetés, információ csere nem volt. Az október 30-i önkormányzati ülésen az elnök mindössze egy mondattal említette, hogy székhelyet látogatóknak jobb tartózkodási helyet, kényelmesebb, kulturált körülményeket akarnak biztosítani mint eddig volt, de ez láthatóan nem nagyon sikerült. Most a gyakorlatban az tapasztalható, hogy önkormányzat (3 fő) inkább a nyilvánosság kizárásával akarja a programokat, határozatokat előkészíteni, majd elfogadni, mert valószínű azt gondolják, hogy ettől az önkormányzat tajainak tekintélye növekedhet.

Nyilvánvaló pedig, hogy a lengyel közösségből nem mindenki azért látogatja a lengyel önkormányzat székhelyét, hogy a gyakran zsúfolt előszobában élvezze a kanapén vagy kerti széken ülve a beszélgetést, TV nézést vagy esetleg meghallja az önkormányzat szobájából, vasajtó keresztül átszűrődő hangokat. Vannak köztünk olyanok is, akiket érdeklí, hogy mi zajlik a lengyel nemzetiségi életben és nem mindegy nekik mi folyik körülöttük. A lengyel önkormányzat tagjaival találkozásra, információ, vélemények cseréjére számítanak teljes transzparencia mellett

Más példa : az eddig közösen (önkormányzat és Polonia) használt laptop elérhetőségét is korlátozták, majd ellehetetlenítették a hozzáférést. Nem régen pedig az eddig munkákra, találkozásokra, vendégek fogadására használt szoba vasajtóját is kulcsra zárták az ott levő és általam használt irodai eszközökkel együtt (íróeszközök, könyvek, lexikonok, stb.). Sőt, az ajtó zárat is – biztos ami biztos - kicserélték. Csak nem lehet tudni kitől vagy mitől fél az új önkormányzat, mert a 26 éve egy tolvaj sem járt itt, és semmi nem tűnt el.

Megtörtént, hogy az új lengyel önkormányzat tagjai egyedül, az előzetes jelzés nélkül átkutatták az eddig közösen velem és Klub Polonia tagjaival használt szekrényeket. Ennek az egyik látványos eredménye, hogy dobozokban tárolt elektronikus apró eszközöket (pld. kábelek, csatlakozók, külső winchester) eltűntek. Csak üres csomagoló dobozok maradtak.

Úgy látszik, hogy az új lengyel nemzetiségi önkormányzat a fent felsorolt önkormányzatisági elvei helyett, inkább „az elefánt porcelánboltban” viselkedési formát választotta.

Pedig az eddigi sok év alatti minden keddi találkozások fő célja azt volt, hogy a korábban már említett közvetlen kapcsolatot, konzultációs lehetőséget biztosítsa a lengyel nemzetiséghez tartozóknak az ő érdekükben tevékenykedő lengyel nemzetiségi önkormányzat. Ezzel bizonyítottunk gyakorlatban is a már említett az önkormányzatokra vonatkozó eszméknek és a kívánatos működési elveknek, formáknak a hasznosságát. Ilyen találkozóknak részt vevő aktív kb. 8 – 10 résztvevőnek köszönhető, hogy az itteni lengyelség az akkori lengyel önkormányzatokkal sokféle hasznos munkát végzett az elmúlt évek alatt, főleg az utolsó tíz évben és ezzel elismerést és jó hírnevet szerzett Magyarországon és Lengyelországban.

Még egy észrevételem lenne. Már korábban említett a SzLNÖ székhelyének előszoba kicsi, sötét, tele a régi és új bútorokkal (kanapé, kerti fotelek,

szekrények, székek, stb.). Bár az önkormányzat már kozmetikázni próbálta berendezésekkel telt, korlátozott méretű hasznos területű előszobát és új ötletekkel változtatni kicsit a helyzeten, de eredménytelenül. Ennek ellenére, diszként felállították magyar és lengyel hivatalos méretű állami zászlókat.

Nem vagyok biztos abban, hogy a két ország fontos szimbólumainak ott van a helye. Esetleg ez nem csak ízlések szerint kifogásható, de a lengyel és magyar erre vonatkozó törvények szerint is (hol, mikor, milyen alkalomból lehet kiállítani ezeket). Pld. magyar törvény erre vonatkozó utalás ezt tartalmazza:

” A címer és a zászló használata során mindenki köteles megőrizni azok tekintélyét és méltóságát” A fehérvári lengyel önkormányzat székhelyén előszobában uralkodó viszonyok miatt ezt nem biztosítható.

Ha a lengyel önkormányzat az előszobát akarja jobban vonzóvá tenni, akkor keressen más díszítési, ízléseket és törvényeket nem sértő megoldásokat.

Célszerűnek tűnik, hogy az önkormányzat minden érdeklődő és azon kívül a külvilággal való érintkezésben a lehető legjobb biztonság és fair play légkör megteremtésére törekedjen.

Köszönetek

Az előző lengyel önkormányzat a korábban tapasztalt „bölcesség”; és az önkormányzatiságra vonatkozó elvek alapján - a képviselt környezet néhány képviselőjével együtt - a nehézségek ellenére, számos sikert ért el. Jó lenne, ha az új önkormányzat tisztában lenne ezekkel a vívmányokkal, következtetéseket vonna le belőlük, és a bevált működési formákat választva a kezdeményezéseket folytatná, tovább fejlesztené, nehogy véletlenül „a babát a fürdővízzel dobja ki”.

A székesfehérvári lengyel közönség minden tagjainak, főleg annak a 8- 10 aktivistának, akik sok év alatti keddi találkozásokon vettek részt, és velem együtt majdnem 30 év alatt ötletekkel, javaslatokkal, vitatkozásokkal, munkával, az itt élő közönségének szolgáltunk - nagyon, nagyon köszönöm a gyümölcsöző együttműködést. Büszkék lehetünk erre.

Ugyanúgy nagyon köszönöm a sok év alatt a Polgármesteri Hivatal dolgozóinak, akikkel mindig jól kapcsolatot tartottunk, megértésével talákoztunk és a megjelenő problémákat sikeresen megoldottunk. Mi sikereink – Ti sikereitek is. Köszönjük szépen !

Az új lengyel önkormányzatnak tagjainak azt kívánom, hogy működtessék az önkormányzatot a nemzetségi- ,és az ezt kiegészítő törvények és ezek szelleme

szerint, valamint az általánosan társadalom által elfogadott együttműködési és viselkedési normák betartását.

Straszewski Andrzej

2024.12.10